

Møtebok

Fylkeslandbruksstyret i Finnmark

Sak: Høring – forslag til endringer i odelsloven, konsesjonsloven og jordloven. Bestemmelser om bo- og driveplikt m.m.

Saksdokumenter:

Høringsbrevet datert 5.2.2008

Høringsnotatet " Endringer i odelsloven, konsesjonsloven og jordloven. Bestemmelser om bo- og driveplikt m.m.

Møtedato: 9.5.2008

Sakslistennummer: 5/2008

Saksnummer fylkesmannen: 714/2008

Saksbehandler: Karianne Holm- Varsi, Una Kyrkjebø

Fylkeslandbruksstyret i Finnmark har vedtatt med 5 av 6 stemmer følgende høringsuttalelse:

Fylkeslandbruksstyret i Finnmark foreslår at det i utgangspunktet er boplikt på alle landbrukseiendommer, men at kommunen kan utvise skjønn for bebygde eiendommer på inntil 20 daa landbruksareal.

Fylkeslandbruksstyret i Finnmark foreslår at det skal være konsesjonsplikt på alle bebygde landbrukseiendommer over 20 daa landbruksareal.

Konsesjonsplikta på ubebygde eiendommer må holdes som i dag.

Fylkeslandbruksstyret mener for øvrig at departementet i dette høringsnotatet har kommet med mange fornuftige forslag til endringer i regelverket.

Saksbakgrunn:

Landbruks- og matdepartementet har i brev av 5.2.2008 bedt om uttalelser til høringsnotatet – " Endringer i odelsloven, konsesjonsloven og jordloven. Bestemmelser om bo- og driveplikt m.m " . Forslagene gjelder hovedsakelig bestemmelser om bo- driveplikt, men det foreslås også endringer i konsesjonspliktens og odelsrettens omfang og i reglene om forhold som er av betydning for om konsesjon skal gis. Departementet viser til at formålet med de foreslåtte endringene er å oppnå større forutberegnelighet, bedre målretting og forenkling. Fylkesmannen og Fylkeslandbruksstyret er høringsinstans i saken. Høringsfristen har blitt utsatt til den 15. mai d.å.

Landbruks- og matdepartementet foreslår:

- At bestemmelsene om boplikt etter odelsloven i hovedsak flyttes til konsesjonsloven, og at bestemmelsene om driveplikt etter konsesjonsloven og odelsloven flyttes til jordloven.
- At boplikt skal oppstå ved erverv av bebygd eiendom over 25 dekar dyrka mark, eller over 350 dekar produktiv skog.

Møtebok

Fylkeslandbruksstyret i Finnmark

- At konsesjonsplikt skal oppstå ved erverv av bebyggt eiendom over 25 dekar dyrka mark. Arealgrensen på 100 dekar totalareal beholdes som i dag.
- At kravet til odlingsjord blir 25 dekar dyrka mark eller 350 dekar produktiv skog.
- At det blir et spørsmål om arealgrenser når det skal tas stilling til om det oppstår boplikt eller om det dreier seg om odlingsjord. Det vil si at det verken etter konsesjonsloven eller odelsloven skal foretas en konkret vurdering av om eiendommen er en "jord- og skogbrukseiendom" eller "kan nyttast til landbruksdrift".
- At den som ikke vil eller kan oppfylle boplikten må søke konsesjon, dvs. at adgangen til å søke fritak fra boplikt faller bort, og at det gis nærmere regler for konsesjonsvurderingen i disse tilfellene.
- At det gis nærmere regler for vurderingen av om det skal stilles vilkår om boplikt ved konsesjon.
- At boplikten bare kan oppfylles ved at eieren registreres i folkeregisteret som bosatt på eiendommen.
- At driveplikten skal gjelde jordbruksareal som kan drives lønnsomt, uavhengig av om det har skjedd en overdragelse, og være varig.
- At slektskapsunntaket kan oppheves der kommunen har innført forskrift om nedsatt konsesjonsgrense.

Departementet ber også om synspunkter på:

- om det bør innføres boplikt i kommunen ved erverv av utmarkseiendom.

Ut over dette inneholder høringsnotatet forslag til endringer i forskriftsverket, bl.a. innføring av krav til kommunens saksforberedelse ved prisvurdering etter konsesjonsloven, og en tilpassing av konsesjonslovens forskrifter til ny Finnmarkslov.

Landbruksdirektørens vurdering:

Fylkesmannen støtter i all hovedsak forslagene til endringer i høringsnotatet og er av den oppfatning at forslagene innebærer en forenkling av regelverket som vil gi en mer effektiv forvaltning og forutberegnlighet i rettsanvendelsen. Endringene av arealgrense er forholdsvis små og er å anse som mindre justeringer i forhold til de øvrige endringer i regelverket, ved at en fjerner skjønnsmessige kriterier og inkluderer flere markslag i arealkravet. Hvordan man skal nå målene om økt bosetning, aktiv og lønnsom landbruksdrift og ivaretagelse av kulturlandskapet er store og sammensatte utfordringer. Eierstruktur og bo- og driveplikt er viktige premisser for å nå disse samfunnsmålene, men de må ses i nær sammenheng med de økonomiske rammebetingelser og behovet for økt rekruttering til landbruket.

Fylkesmannen har følgende kommentarer til de enkelte forslagene:

1. At bestemmelsene om boplikt etter odelsloven i hovedsak flyttes til konsesjonsloven, og at bestemmelsene om driveplikt etter konsesjonsloven og odelsloven flyttes til jordloven.

Møtebok

Fylkeslandbruksstyret i Finnmark

Fylkesmannen støtter forslaget om at bestemmelsene om boplikt etter odelsloven i hovedsak flyttes til konsesjonsloven. Man får da ett regelsett å forholde seg til og det vil gi mer oversiktlig og forutsigbarhet både for forvaltningen og private parter. Fylkesmannen støtter også i utgangspunktet forslaget om at driveplikten overføres til jordloven fra odelsloven og konsesjonsloven. Ved at departementet foreslår at driveplikten ikke lenger skal være tidsavgrenset vil den i utgangspunktet være uavhengig av eiendomsoverdragelse. Det er imidlertid viktig at forslaget om å flytte driveplikten til jordloven ikke kun blir en retts teknisk endring. Det er en forutsetning for bedre jordvern at kontroll og oppfølging av driveplikten blir styrket, systematisert og mer effektiv enn i dag.

2. At boplikt skal oppstå ved erverv av bebyggd eiendom over 25 dekar dyrka mark, eller over 350 dekar produktiv skog.

Fylkesmannen støtter forslaget om en heving i arealkravet til boplikt til henholdsvis 25 dekar dyrka mark ved erverv av bebyggd eiendom, eller over 350 dekar produktiv skog. Forslaget innebærer at det kun skal være et arealkrav for at det skal oppstå boplikt. De skjønsmessige vilkårene for boplikt etter nåværende odelslov og konsesjonslove henholdsvis "nyttast til landbruksdrift" og "jord - skogbrukseiendommer" foreslås fjernet. Det er mulig at en del eiendommer på størrelse mellom 20 til 25 daa ikke vil bli ansett å oppfylle de skjønsmessige kriteriene og derfor ikke være underlagt boplikt etter dagens system. Det vil i hvert fall lett være knyttet usikkerhet til om disse landbrukseiendommene er underlagt boplikt eller ikke. Det at vilkår for boplikt kun skal knyttes til faste arealgrenser, vil medføre bedre forutberegnelighet og forenkling både for landbruksmyndigheter og private parter.

3. At konsesjonsplikt skal oppstå ved erverv av bebyggd eiendom over 25 dekar dyrka mark. Arealgrensen på 100 dekar totalareal beholdes som i dag.

Gjennom konsesjonsbehandling har myndighetene mulighet til å sikre hensiktsmessig utnyttelse av store og små eiendommer og en forsvarlig prisutvikling på eiendommer som overdras med kjøpesum høyere enn 750 000 kr.

I Finnmark er det tradisjon for kombinasjonsbruk hvor landbrukseiendommene ofte er forholdsvis små, men utgjør viktig næringsgrunnlag for primærnæringene i et distriktssamfunn. I sjøsamiske områder er det tradisjon for kombinasjonsbruk med fiske og jordbruk som hovednæringer.

I enkelte pressområder i Finnmark er aktivt jordbruk og etterspørselen etter både landbruksjord og byggetomter er stor. Arealkravene til selvstendig drift på enkeltbruk blir stadig større, og dette gjelder ikke minst ved omlegging til økologisk landbruk. En landbrukseiendom på 20 – 25 dekar vil derfor ofte ikke være av tilstrekkelig størrelse til å utgjøre en selvstendig enhet, men kan være viktig tilleggsjord for andre bruk. I mange tilfeller er det derfor en god løsning å sikre arealer til gårdsbruk i drift ved å sette vilkår om fradeling av jordbruksarealer ved konsesjonspliktige overdragelser. Ved at aktive gårdbruk får tilleggsjord kan man oppnå rasjonell jordbruksdrift, bedre eiendomsstruktur og arrondering i disse tilfellene.

Møtebok

Fylkeslandbruksstyret i Finnmark

Driveplikten blir nå svært viktig, ved at en effektiv håndhevelse av den foreslåtte regelen antageligvis vil medføre at leiejord blir mer tilgjengelig, men det endrer ikke eierstrukturen.

En heving fra 20 til 25 daa dyrka mark er imidlertid etter fylkesmannens oppfatning ingen drastisk endring, men det er heller ikke ønskelig med ytterlig heving av arealkravet.

Endringsforslaget på arealgrense på 25 daa inkluderer både fulldyrket og overflatedyrket mark, mens någjeldende regel kun omfatter fulldyrket mark (konsesjonsloven § 4 nr.4). Videre innebærer forslaget, som nevnt, at det kun skal være et arealkrav og ikke et vilkår om at eiendommen er å anse som "jord- og skogbrukseiendommer". Det antas derfor at en arealgrense på 25 daa ikke vil innebære noen stor endring i antall konsesjonspliktige eiendommer. Departementet legger til grunn at forslaget vil innebære at en del færre eiendommer enn i dag vil kunne utløse konsesjonsplikt ved omsetning, og anslår at det kan dreie seg om ca. 5000 eiendommer på landsbasis (høringsnotatet side 26). Arealkravene til boplikt og konsesjonsplikt bør være like av hensyn til oversiktighet og sammenheng i regelverket.

4. At kravet til odlingsjord blir 25 dekar dyrka mark eller 350 dekar produktiv skog.

Fylkesmannen støtter også forslaget om arealkravet økes fra 20 til 25 dyrka mark og fra 100 til 350 dekar produktiv skog. Det er en stor fordel med samordning av arealgrenser for boplikt, konsesjonsplikt og odlingsjord. Ved at man foreslår at vilkåret i odelslovens § 1 "nyttast til landbrukseiendom" blir fjernet er det naturlig at arealkravet blir noe hevet. Departementet legger til grunn at forslagene til endring samlet sett vil medføre at færre eiendommer enn i dag vil være odlingsjord (høringsnotatet side 26). Det er mulig at dette kan slå noe annerledes ut i Finnmark ved at skjønnskriteriene blir fjernet. Arealbehovet for lønnsom drift kan i vårt fylke være noe høyere enn i resten av landet.

5. At det blir et spørsmål om arealgrenser når det skal tas stilling til om det oppstår boplikt eller om det dreier seg om odlingsjord. Det vil si at det verken etter konsesjonsloven eller odelsloven skal foretas en konkret vurdering av om eiendommen er en "jord- og skogbrukseiendom" eller "kan nyttast til landbruksdrift".

Fylkesmannen er positiv til dette forslaget. Et rent arealkrav vil som anført bidra til mer forutberegnelighet og en bedre retts teknisk regel. Departementet påpeker at vurderingstemaet "jord- og skogeiendommer" i konsesjonsloven og "kan nyttast til landbruksdrift" i odelsloven gjør reglene lite forutberegnelige og har medført mange rettsvister. Høyesterett uttalte i Rt. 2007 s. 725 at vurderingstemaet "kan nyttast til landbruksdrift" i odelsloven § 1 er meget prosessledende og at det var ønskelig med en retts teknisk enklere løsning. Departementets forslag om et arealkrav med markslagkategoriene – fulldyrka og overflata dyrket mark er forholdsvis objektive og dokumenterbare vilkår og vil derfor medføre klarere og mer forutsigbare regler.

Når det nå kun blir spørsmål om arealgrenser er det også naturlig med en viss heving av disse, slik at man til en viss grad unngår eiendommer som klart ikke er egnet for lønnsom landbruksdrift.

Møtebok

Fylkeslandbruksstyret i Finnmark

6. At den som ikke vil eller kan oppfylle boplikten må søke konsesjon, dvs. at adgangen til å søke fritak fra boplikt faller bort, og at det gis nærmere regler for konsesjonsvurderingen i disse tilfellene.

Fylkesmannen støtter forslaget om at de som ikke kan eller vil oppfylle den lovbestemte boplikten må søke om konsesjon. Intensjonen bak forslaget er også her et mer forenkelt og oversiktlig regelverk. Reglene for denne konsesjonsvurdering bør av den grunn ikke avvike vesentlig fra reglene for den øvrige konsesjonsbehandlingen (konsesjonspliktig erverv).

7. At det gis nærmere regler for vurderingen av om det skal stilles vilkår om boplikt ved konsesjon.

Et nærmere regelverk om boplikt som vilkår for konsesjon vil bidra til en mer kvalitativ saksbehandling for landbruksmyndighetene. Det forutsettes da at reglene tar høyde for at det er store regionale og lokale ulikheter i forhold til mulighetene for gjennomføring av boplikt, og bruken av boplikt som virkemiddel. I Finnmark er det absolutt ønskelig med økt bosetting både i distriktene og i sentrale strøk. I noen av våre ytre utkantområder er det imidlertid aller viktigst at eiendommene i det hele tatt brukes, helst til boligformål, men der det ikke er aktuelt er fritidsformål et akseptabelt formål, dersom det medfører at eiendommen, herunder bygningsmassen blir vedlikeholdt.

8. At boplikten bare kan oppfylles ved at eieren registreres i folkeregisteret som bosatt på eiendommen.

Fylkesmannen har heller ingen innvendinger til dette forslaget. Antageligvis vil det medføre håndhevingstekniske fordeler at man kun har ett regelverk å forholde seg til når det gjelder krav til oppfyllelse av boplikten. I Finnmark har vi få saker som dreier seg om mislighold av boplikt. Praktisering av boplikten har frem til i dag hatt preg av en rekke mellomløsninger. Tilsyn med gjennomføringen av boplikten har vært vanskelig, for ikke å si umulig og ubehagelig for kommunene å kontrollere. En knytting av boplikten til registrering i folkeregisteret vil også, sammen med en generell driveplikt, kunne sikre skatteinntekter til den kommunen eiendommen ligger i.

9. At driveplikten skal gjelde jordbruksareal som kan drives lønnsomt, uavhengig av om det har skjedd en overdragelse, og være varig.

Fylkesmannen er meget positiv til dette forslaget. Generell driveplikt for alt areal som kan drives lønnsomt, kan være et viktig virkemiddel for å sikre arealer til jordbruket, og sikre at kulturlandskapet holdes i hevd, og kan brukes i produksjon.

I Finnmark er det store ulikheter i jordbruksaktiviteten fra kommune til kommune. I noen områder er det stor etterspørsel etter jordbruksarealer, i andre områder er det ingen etterspørsel. I de områdene etterspørselen er til stede er et jordbruksareal på 20 da av stor betydning for jordbruket i området. Tilgangen til å leie eller kjøpe slike arealer blir en minimumsfaktor for de aktive gårdsbrukene, og avgjørende for om de kan utvide produksjonen.

Møtebok

Fylkeslandbruksstyret i Finnmark

Det er viktig at lovverket tar hensyn til dette. Vanhevdsparagrafen i jordloven har ikke vært et tilstrekkelig effektivt virkemiddel for å sette slike arealer i produksjon. En generell driveplikt for jordbruksarealer etter gitte kriterier, vil gi økt tilgang på en del arealer i enkelte områder, og vil kunne ha en positiv effekt.

I tillegg til at loven endres på dette punktet, er det viktig at det legges forvaltningsmessig til rette for effektiv og hensiktsmessig håndheving og gjennomføring av en paragraf knyttet til dette. Vi ser for oss en rekke nye leieavtaler som skal etableres og gjennomføres, og konfliktpotensialet er ikke ubetydelig. Mye av dette kan unngås dersom det utarbeides gode standard leiekontrakter, og gode forvaltningsmessige prosedyrer for alle forhold omkring håndheving av driveplikten, slik at eier og leiers rettigheter og plikter i størst mulig grad er klarert.

På et eller annet nivå må det også ligge retningslinjer for *leiepriser*, slik at dette kommer under kontroll helt fra begynnelsen av.

Jordleie er i utgangspunktet en privatrettslig sak, men all erfaring tilsier at den lokale og regionale landbruksforvaltningen er en helt sentral katalysator mellom jordbruksinteressene og andre interesser på flere nivåer.

9. At slektskapsunntaket kan oppheves der kommunen har innført forskrift om nedsatt konsesjonsgrense.

I Finnmark har ingen kommuner nedsatt konsesjonsgrense. Men for de kommunene hvor nedsatt konsesjonsgrense er vedtatt, antas det at fjerning av slektskapsunntaket vil gjøre dette virkemiddelet mer effektivt.

10. Om det bør innføres boplikt i kommunen ved erverv av utmarkseiendom.

Vi kan ikke se behovet for å innføre boplikt på utmarkseiendommer her i Finnmark. Utmarksområdene i vårt fylke er primært eid av Finnmarkseiendommen. Boplikt etter vårt syn bør hovedsakelig være knyttet til landbrukseiendom og skogbrukseiendom med produktive arealer og hensiktsmessig bebyggelse. Det kan imidlertid ikke utelukkes at det i enkelte kommuner i landet kan være ønskelig med lokalt eierskap til store utmarkseiendommer. Boplikt i kommunen kan derfor være et virkemiddel for å sikre lokalt eierskap hvor dette er ønskelig ut ifra drift, sysselsetting og næringsutvikling. Dette bør imidlertid primært besvares av de fylker og kommuner hvor dette er en aktuell problemstilling.

11. Forslag til endringer i forskriftsverket, bl.a. innføring av krav til kommunens saksforberedelse ved prisvurdering etter konsesjonsloven, og en tilpassing av konsesjonslovens forskrifter til ny Finnmarkslov.

Fylkesmannen støtter forslaget om at det i forskrift skal hjemles en begrunnelsesplikt for konsesjonssøknader som innvilges, med henblikk på prisvurderingen. Tilpassing av

Møtebok

Fylkeslandbruksstyret i Finnmark

konsesjonslovens forskrifter til ny Finmarkslov, innebærer i følge departementet ingen rettsendring, men er kun opprydding av gamle forskrifter som ikke er aktuelle lenger på grunn av lovendringen.

Fylkesmannen v/ landbruksdirektørens innstilling til vedtak:

Fylkeslandbruksstyret tiltrer fylkesmannen uttalelse

Forslag til vedtak fra Fylkeslandbruksstyremedlem Ottar Pettersen:

Tiltrer innstilling til administrasjon, men med følgende tillegg:
Kravet til bebyggelse ved boplikt bør presiseres nærmere i regelverket, og det bør være forholdsvis strenge krav til bebyggelsens standard.

Forslag til vedtak fra nestleder i Fylkeslandbruksstyret, Laila Kristin Hagalid Berntsen:

Fylkeslandbruksstyret i Finnmark foreslår at det i utgangspunktet er boplikt på alle landbrukseiendommer, men at kommunen kan utvise skjønn for bebygde eiendommer på inntil 20 daa landbruksareal.

Fylkeslandbruksstyret i Finnmark foreslår at det skal være konsesjonsplikt på alle bebygde landbrukseiendommer over 20 daa landbruksareal.

Konsesjonsplikta på ubebygde eiendommer må holdes som i dag.

Fylkeslandbruksstyret mener for øvrig at departementet i dette høringsnotatet har kommet med mange fornuftige forslag til endringer i regelverket.

Begrunnelse:

Forslagene fra LMD om endringer i forvaltningene av landbrukseiendommer, synes fornuftige, men Fylkeslandbruksstyret i Finnmark mener at særlig to forhold er uheldig for våre områder. Dette er forslagene om at:

- ✓ boplikt skal oppstå først ved erverv av bebygd eiendom over 25 daa dyrka mark.
- ✓ Konsesjonsplikt oppstår på bebygd eiendom over 25 daa dyrka mark.

LMD har i sitt høringsnotat lagt vekt på at kommunene påføres økt arbeidsbelastning. De sier videre at dette vil få store administrative konsekvenser for kommunene.

Om 25 daa grense for boplikt

- Et lovverk som jordlov, odelslov og konsesjonslov skal ivareta landbrukets interesser innen arealvern. Det at kommunene påføres merarbeid som følge av lovendringer, mener vi er av sekundær interesse og betydning.

- Kommuner i Finnmark har de siste 8 årene bygd ned sin landbruksforvaltning. Konsekvensen av denne nedskjæringen har resultert i at næringsutviklinga innenfor landbruket har fått mindre fokus både administrativt og politisk. Dette er en utvikling som ikke kan fortsette uten at det får konsekvenser for jordbruket i fylket. Når landbruket legges ned i en kommune, fjernes den kommunale landbruksforvaltning, og dermed blir næringsutvikling i distriktene enda vanskeligere. Gjennom veiledning og eiers egeninteresse kan langt flere landbrukseiendommer i dag holdes i hevd, samtidig som det gir grunnlag for næringsinntekt.

Møtebok

Fylkeslandbruksstyret i Finnmark

Næringsaktiviteter som kan være aktuell er Inn på tunet- virksomhet, reiselivsaktiviteter, og småskalamatproduksjon. Slikt fordrer kreativitet og grundervirksomhet hos ny eier. Dette er imidlertid mangelvare i mange Finnmarksbygder.

En skjerpning i lovverket om boplikt og konsesjon, kan gjøre politikere bevisste på landbrukets rolle som grunnlag for bosetting i distriktene.

Skjønnsmessige vurderinger har blitt lagt til grunn i kommunenes vurdering av fritak for boplikt. I grunnlaget for vurdering er bolighuset tilstand tatt med. Et hus i dårlig forfatning har blant annet gitt grunnlag for fritak. Dette er etter vårt skjønn en for enkel tilnærming. Erverv av eiendom til boligformål, fordrer oppføring av en bolig dersom eiendommen ikke er bebyggt. Vi kan ikke se noen prinsipiell forskjell i om eiendommen er en landbrukseiendom, eller en tomt i et regulert boligområde. Oppføring av bolig på bygda, medfører riktignok økt økonomisk risiko for huseier. Dette kan imidlertid slå heldig ut, da ny eier må tenke grundig gjennom før kjøp av en slik eiendom. Dersom en innskjerpelse på boplikten kan motvirke nedlegging av næringsvirksomhet på bygda, er det bare positivt. Vi mener også at erverv av landbrukseiendom skal medføre forpliktelser utover det å skaffe seg regulert tomt til bolig eller hytte.

Landbruksområdene i fjordene er nærmest avfolket eller forgubbet.

Landbrukseiendommer i disse områdene eies av barn og barnebarn. Eierne har gjerne nostalgiske minner. Det er svært vanskelig å få mennesker som er emosjonelt knyttet til et sted, til å endre standpunkt på rasjonelt vis. En skjerpelse av lovgivning kan dermed være nødvendig for at bosettingen i disse områdene lettere skal opprettholdes.

Fylkeslandbruksstyret i Finnmark foreslår at det i utgangspunktet er boplikt på alle landbrukseiendommer, men at kommunen kan utvise skjønn for bebygde eiendommer på inntil 20 daa landbruksareal.

Om 25 daa grense for konsesjonsplikt

- En endring som foreslått kan få svært uheldige konsekvenser for landbruket i Finnmark. Etter at konsesjonslovgivningen ble lempet på i 2003, ser vi at bønder i pressområder nå mister muligheten til erverv av tilleggsjord i nær tilknytning til gården. Dette gjelder spesielt nært tettsteder som Alta, Vadsø og Kirkenes. Finnmarks dyrka mark, består i svært stor grad av små og mellomstore teiger og jordstykker (SSB Jordbrukstelling 1999). Årsaken er blant annet tidligere forvaltningsskikk, der utmål ble gitt på grunnlag av geografi og datidens produksjonsomfang. Den tidligere jordsalgsloven åpnet heller ikke for salg av skogsområder, slik at bønder bare kunne erverve seg arealer til jordbruksformål (dvs. til oppdyrking). Konsesjonsplikta på slike eiendommer sørget tidligere for at når eiendommer med noe dyrka mark ble solgt utenfor familien, kunne kommunen tildele jordbruksarealet som tilleggsjord for bønder. Dette var av svært stor betydning for enkelt bonden. I dag er mangelen på arealer som egner seg til jordbruksformål økende. Dette skyldes både økt produksjonsomfang og nye produksjonsmetoder. I Alta satses det på økologisk melkeproduksjon, en svært arealkrevende produksjon i Finnmark. Etter at konsesjonsloven ble lempet på, ser vi at boliginvestorer tilegner seg eiendommer på inntil 20 daa dyrka mark i Altas nærrområde. Grunnet den høye prisen på slike eiendommer, har bøndene ingen mulighet til å konkurrere i kampen om dyrka mark. Resultatet er at stadig mer dyrka og dyrkbar mark bygges ned i Alta. Dette er en utvikling som ikke er i tråd med landbruksministerens ønske om innskjerpning av kommunenes praksis ved omdisponering av dyrka mark.

Fylkeslandbruksstyret i Finnmark mener også at konsesjonsplikten på ubebyggt areal ikke på noen måte må liberaliseres. Dette vil være svært uheldig for all videre landbruksutvikling i Finnmark. I dag er det mangel på

Møtebok

Fylkeslandbruksstyret i Finnmark

dyrkingsjord i Tana og Alta, Finnmarks største jordbrukskommuner. Dersom ubebygd areal på mer enn 2 daa skal erverves konsesjonsfritt, vil det utelukke bønder til å få tilgang på potensielt brukbar dyrkingsjord.

Sammen med lav panteverdi på våre gårder og private bankers skepsis til å låne penger til landbruksformål, er landbrukets framtid i Finnmark på utrygg grunn allerede i dag. Konsesjonsfrihet på ubebygde eiendommer over 25 daa, vil fjerne muligheten til å utvide produksjonsgrunnlaget på gården for svært mange bønder i fylket.

Fylkeslandbruksstyret i Finnmark foreslår at det skal være konsesjonsplikt på alle bebygde landbrukseiendommer over 20 daa landbruksareal.

Konsesjonsplikta på ubebygde eiendommer må holdes som i dag.

Votering:

5 av 6 stemmer sluttet seg til nestleder Laila Kristin Hagalid Berntsen sitt forslag til høringsuttalelse.

Sign. leder fylkeslandbruksstyret .....